

ρέχει ὑπὸ ποικίλας ἐπιδράσεις κλασικῶν καὶ ρωμαντικῶν ἰδεῶν καὶ κοινοτοπιῶν καὶ φιλοσοφικῶν καὶ φιλογολικῶν ἀναγνώσεων, τὸ περιγραφικόν, τὸ ἀποφθεγματικόν, τὸ διδακτικόν, τὸ δημοσιογραφικόν στοιχεῖον.

Ἀλλὰ καὶ παρὰ τὰς οὐσιώδεις ταύτας ἀτελείας τὸ ἔργον τοῦ Ῥαγκαθῆ εἶνε ἀξιοσημείων. Ὁ «Δούκας» παρέχει μεγαλοπρεπῆ εἰκόνα τοῦ Βυζαντινοῦ βίου, κατοπτρίζων ὁλόκληρον ἐποχὴν. Οἱ «Τριάκοντα» εἶνε ἴσως τὸ δραματικώτερον καὶ τελειότερον τῶν ἔργων του, ἐν τῷ ὁποίῳ — ἂν καὶ ἐξωτερικῇ ὁλως — ὑφίσταται κάποια ἁρμονία μεταξὺ τοῦ ἀρχαικοῦ τοῦ θέματος καὶ τοῦ ἀρχαικοῦ τῆς γλώσσης. Ὁ «Γάμος τοῦ Κουτρούλη», παραμένει κωμωδία μοναδικὴ ἐν τῇ νεοελληνικῇ φιλογολίᾳ, ἀριστοφάνειος, ἂν καὶ τὸ ἀριστοφάνειον αὐτῆς ἀκριβῶς, περιορίζεται μόνον ἐν τῇ ἐπιβολῇ τοῦ συγγραφέως νὰ ἀποδώσῃ διὰ τῆς νέας προσωδίας τὰ ἀρχαῖα μέτρα· κυρίως ὄχι κωμωδία, ἀλλὰ πολιτικὸν ποίημα ἐκ διαλόγου καὶ χορῶν, ἴσον πρὸς τὸ ὅποιον δὲν κατώρθωσε νὰ συγγράψῃ ὁ Ἀλέξανδρος Σούτσος, ὁ θεωρούμενος ἐν τούτοις ὡς ὁ μόνος πολιτικὸς ποιητὴς παρ' ἡμῖν. Ἡ «Διὸς Ἐπίσκεψις» εἶνε ἀκόμη περιεργότερον δραμάτιον· εἰδὸς τι φαντασμαγορικοῦ μίμου, ὀλίγον μικροσκοπικὴ παρωδία τοῦ Φάουστ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Ζεὺς ὑποδύεται πρόσωπον χυδαίου ὁμογενοῦς, ὁ χυδαῖος στιχορράφος Κωνσταντῖνος Λύγδαμις αἵρεται εἰς συμβολικὴν παράστασιν τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης, ὁ Ἑρμῆς παίζει ῥόλον Μεριστοφελούς, καὶ ὁ ποιητὴς εὐρίσκει εὐκαιρίαν νὰ καταστρώσῃ κομφοτάτους ῥυθμοὺς μετὰ πλουσιωτάτων ὁμοιοκαταληξιῶν ἀλλὰ δι' ὑποψύχρου φράσεως :

Τὴν ψυχὴν δὸς εἰς ὅ,τι ἡδύνει,
Κ' εἰς πᾶν τὸ ἐπέραστον.
Θὰ εἶνε τὸ πέρας τῶν
Ἡ μακρὰ τοῦ θανάτου ὁδὸν.

Τὰς ὁρμὰς εὐχαρίστει καὶ θάλπει
Τὰς αἰσθήσεις τοῦ σώματος·
Ὁ τάφος ἄμματος
Καὶ τυφλαὶ καὶ βωβαὶ εἶν' αἱ κάλπαι.

Δρόπαι ἀπολύσεις, ὅπου τὰς εὐρίσκεις.
Ἰδονὰς καὶ τέρψεις, ὅπως ἡμπορεῖς·
Τὰ ὥραία χεῖλη φίλει τῆς παιδίσκης.
Καὶ τὸν οἶνον ῥόφα εἰς τοὺς ἄμφορεῖς.

Ὁ «Διονύσου πλοῦς» καὶ ὁ «Γοργὸς Ἰέραξ» εἶνε ἀδελφεῖς ἐμπνεύσεως καὶ τὰ ποιητικώτερα ἴσως τῶν ἔργων του. Ἄλλοι θαυμάζουσιν αὐτὰ ὡς πρότυπα στιχορρηγικῆς εὐρυθυμίας μόνον· ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῶσιν ἐν ταυτῷ καὶ ὡς πρότυπα ποιητικῆς ἐμπνεύσεως καὶ καλλιτεχνικῆς δυνάμεως, ἔργα σημαντικά, φέροντα τὴν σφραγίδα οὐχὶ στιγμιαίας τινὸς ἐξάψεως καὶ πατριωτικῆς ἢ ἄλλης τινὸς μέ-

θους, ἀλλὰ τῆς φωτεινῆς καὶ αἰωνίας ιδέας ἡ ὁποία περιβάλλεται πρὸς ἀποκάλυψιν ἐαυτῆς τὸ ἁρμόζον ἐνδυμα.

Ὑπελείποντο πολλὰ ἀκόμη νὰ ῥηθῶσι περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ῥαγκαθῆ, κυρίως δὲ περὶ τῶν μετρικῶν καὶ γλωσσικῶν ἰδεῶν, αἵτινες ἐξεφράσθησαν δι' αὐτοῦ. Ὁμοίως ὁ Ῥαγκαθῆς ὡς δημοσιογράφος ἠδύνατο νὰ μᾶς παράσχῃ ἀφορμὴν πρὸς ἐνδιαφερούσας ἀναδρομὰς καὶ παρεκβάσεις· οὐχ' ἤττον δὲ καὶ ὁ Ῥαγκαθῆς ὡς διδάσκαλος γενεᾶς ὅλης ποιητῶν, τῶν ὁποίων τὸ τελειότατον μαθητικὸν ὑπόδειγμα εἶνε ὁμολογουμένως ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ κ. Κλέων Ῥαγκαθῆς. Ἀλλὰ περὶ πάντων τούτων θὰ διαλάβω ἀνετώτερον ἐν προσεχεῖ εὐκαιρίᾳ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ συμπέρασμά μου εἶνε τὸ ἐξῆς : Τὸ ἔργον τοῦ Ῥαγκαθῆ ὁμοιάζει μακροθῆν πρὸς ἐπιβλητικὸν μνημεῖον· ἀλλὰ πράγματι δὲν εἶνε μνημεῖον, ἀλλὰ σωρὸς μόνον λαμπροῦ ὕλικου ἐπιμελῶς ἐστοιβαγμένου πρὸς κατασκευὴν μνημεῖου· τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Ῥαγκαθῆ, τὸ εὐρὺ καὶ ὀγκῶδες στερεῖται ἀρχιτεκτονικῆς ἐνότητος καὶ εὐρυθυμίας.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ἐ Δ Ὡ Κ' Ἐ Κ Ε Ι

Ἑλλήν κηπουρὸς ἐν Αὐστραλίᾳ

Ἀναγινώσκωμεν ἐν ἀγγλικῇ περιοδικῇ : Πορτοκάλια, σῦκα, ἐλαίαι καὶ σταφυλαὶ παράγονται τανῦν εὐκόλως ἐν Αὐστραλίᾳ, κ' ἐξάγονται εἰς πολλὰς τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Ἀγγέλλεται ὅτι Ἑλλήν κηπουρὸς ἐξέφρασε τὴν γνώμην, ὅτι αἱ ἀποικιακαὶ ὁπώραι εἶνε κατωτέρας ποιότητος τῶν ἐν Σμύρνῃ καὶ Ἀθήναις παραγομένων. Εὐθὺς ἡ ἰδέα αὕτη περιῆλθεν εἰς γνώσιν τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας τμήματος ἐν τῇ Νέᾳ Μεσημβρινῇ Οὐαλίᾳ, οἱ Ἀγγλοὶ πρόξενοι ἐν Νεαπόλει καὶ Μασσαλίᾳ διετάχθησαν νὰ ἐξετάσωσι καὶ ὑποδείξωσι τὰ κάλλιστα εἶδη τῶν σταφυλῶν, σῦκων καὶ ἐλαίων, τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ παραγομένων· καὶ ὅταν τὰ δείγματα φθάσωσιν εἰς τὴν Αὐστραλίαν, δοκιμαί· πρόκειται νὰ γείνωσιν εἰς τοὺς διαφόρους κατὰ τὴν ἀποικίαν σταθμοὺς πρὸς παραγωγὴν τῶν ὅσον ἔνεστι τελειοτέρων ποικιλιῶν ἐκάστου γένους ὁπώρας.

Ἀδελφὴς ἀπολογία

Ἡ μήτηρ συλλαμβάνει τὴν κόρην της γράφουσιν ἐπὶ κομποῦ χάρτου ἐρωτικὴν ἐπιστολήν, ἥτις τελειώνει μετὰ τοὺς ἐξῆς λόγους : «Σὲ πιστεύω, σ' ἀγαπῶ καὶ πάντοτε θὰ σ' ἀγαπῶ».

Ἡ Μ ἡ τ η ρ (αὐστηρῶς) : Τί εἶνε αὐτὰ ἐδῶ Κατίνα ;

Ἡ Κ ὁ ρ η (μετὰ ὕψους ὁσίας Μαρίας) : Τίποτε, μητέρα... ἐδοκίμαζα τὴν πέννα... ἂν γράφῃ !